

१९४ अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसका दिन शनिवार दाढ़को घोराही उपमहानगरपालिका-१८ स्थित अस्सापुरका स्थानीय महिला घरायसी प्रयोजनका लागि जंगलबाट दाउरा ल्याउँदै।

तस्विर: कुलदीप न्यौपाने/रासस

राहुघाटको बाँध पहिरोको जोखिममा

■ सन्दोष गौतम

डिसेन्डर (पानी थिगाउने) पोखरी निर्माणाधीन छन्। बाँध, डिसेन्डर र इनलेट (सुरुको प्रवेशविन्दु) को ठीक करिब ३०० मिटरमाथि पहिरो भिजाना भएको हो।

यसैवीच आयोजनाको हालसम्मको भौतिक प्रगति ८२ प्रतिशत पुगेको छ। सिभिल ठेकेदार जयप्रकाश एसोसिएट्सले बाँध, सुरुक, विद्युतग्रह निर्माणको काम अन्तिम चरणमा पुर्याएको छ। आगामी असार ४५ नित्र सुरुक छिराउन निर्माणको वाँध पहिरोको जोखिममा परेको हो।

दग्नाम गाउँको फेदीमा सिर्जना भएको नयाँ पहिरो राहुघाट जलविद्युत आयोजनाको बाँधको सीधा मार्गि छ।

गत वर्षको बर्खामा सोही पहिरोबाट आएको गोर निर्माणाधीन बाँधमा शुप्रिएर क्षति पुरोको थियो।

पहिरोमाथि रहेको दग्नाम गाउँ र फेदीको बाँधलाई जोखिम बनाएको छ। आयोजनाको प्रमुख रविन कहेले बताए।

'बाँधमा व्यारेज, छ हजार दुई सय ७० मिटर लामो मुख्य सुरुक, सर्जासफ्ट, ठाडा र तेश्रो प्रेसर साफ्ट र टेलरेस डग निर्माण एकाएको 'उनले भने, 'डिसेन्डर (पानी थिगाउने) पोखरी, पावर इंटरक, मुख्य सुरुकलाई फिनिसिङ गर्ने र पेनस्टक पाइपलाइन जडानको काम धमार्यम भइहेको छ।' मुख्य सुरुकको ठेका तोडेर कम्पनीको अवधारणा र इञ्जिनियरिंग प्रक्षुमेन्ट एड कन्ट्राक्टर (इपसी) प्रारूपमा राहुघाट जलविद्युत आयोजना निर्माणको काम ४० प्रतिशत सकिएको छ। इलेक्ट्रोमेकानिकल ठेकेदार भारत हेसी इक्युभेन्ट (मेलिंग) विद्युत गृहमा टर्बाइन, जेनेटरबाट उपकरण जडानको काम गरिरहेको छ।

सत्र मिटर असार २३ मिटर लामो अर्धजलाशययुक्त (पिआओआर) प्रविधिको बाँधसंरीणी काम गरिरहेको छ।

सत्र मिटर असार २३ मिटर लामो अर्धजलाशययुक्त (पिआओआर) प्रविधिको बाँधसंरीणी काम गरिरहेको छ।

राहुघाट नदीको दायाँ किनारमा

(एयर इन्सुलेटेड) प्रविधिको स्वीचर्याड निर्माण थालिएको छ। स्वीचर्याडका उपकरणले विद्युतग्रहण जेनेटरबाट उत्पादन भएको ऊर्जालाई प्राप्त गर्ने र प्रसारणलाईनमा आपूर्ति गराउँछ। विद्युतघाट नियन्त्रण पानी कालीगाउँकीमा मिसाउने १२८ मिटर लामो टेलरेस डग निर्माण सकिएको छ। राहुघाटबाट उत्पादन हुने विद्युत लिंगो (लुप इन, लुप आउट) प्रविधिघाट २२० केमी क्षमताको कालीगाउँकीको किंडिर दाना-कुरुमा प्रसारणलाईन (डबल एप्लिंग) मार्केट क्षेत्रमा विद्युतग्रहण लिंगो जोडिने भएको छ। चारवटा प्रसारणलाईनको टावर निर्माण भइसकेको छ।

आयोजनाको सिभिल

ठेकेदारसंग २०७४ मंसिर महिनामा

ठेका सम्झौता भएको थियो।

ठेकको ४४ महिनाको अवधिमा

कोरोना महामारी, बाढी र पहिरोका

कारण काम सम्पन्न हुन नसपछि

३० महिना स्थाद थपिएको छ।

कमजोर अर्थिक अवस्थाका कारण

२०७२ सालमा पुरानो

ठेकेदार आइमिआरिसएलसेगको

ठेका तोडेर कम्पनीको अवधारणा

र इञ्जिनियरिंग प्रक्षुमेन्ट एड

कन्ट्राक्टर (इपसी) प्रारूपमा

राहुघाट जलविद्युत आयोजना

निर्माणको काम ४० प्रतिशत

सकिएको छ। इलेक्ट्रोमेकानिकल

ठेकेदार हेसी इक्युभेन्ट

२० मेगावट पुर्याइको हो।

पहिलो कार्यतालिका र सम्झौताअनुसार

आयोजना विसं. २०७० मा

सकिनुपर्न थियो। रासस

नेपालमा भेटिए छेपारोका तीन नयाँ प्रजाति

काठमाडौँ- नेपालमा छेपारोका तीन नयाँ प्रजाति फेला परेका छन्। बेन्ट-टोड गेको अर्थात माउसुली परिवारमा पर्ने यी छेपारा चितवन-अन्तर्मूँ भू-परिविधिअन्तर्गत अन्तर्मूँ संरक्षण क्षेत्र, मनाल्पु संरक्षण क्षेत्र र चितवनको उत्तरी क्षेत्रमा फेला परेको हो।

उक्त पहिचान तथा नामकरण गरी हालै अन्तर्मूँ भू-परिविधिअन्तर्गत जनाकारी दिए। उनकै नेतृत्वको अनुसन्धान टोलीले छेपारोका उक्त प्रजाति फेला परेको हो। उक्त अध्ययन टोलीमा नेपालबाट सत्तोष भट्टराईले नेतृत्वमा विवेक गौतम, विशावी चौपाने, भारतका अध्ययन खादेकर, तेजस ठाकरे र इशन अग्रवाल, जर्मनीका फ्रान्क तिल्क तथा अस्ट्रेलियाका आश ओल्सन, फिझाना हीगन र वेएन्डी राइट सहभागी थिए।

नयाँ प्रजाति फेला परेको जातिमात्रामध्ये चितवनको उत्तरी क्षेत्रमा भेटिएको थिए। सो प्रजातिको नाम नेपालकै वरिष्ठ वन्डार्इले उपरामा भू-परिविधिअन्तर्गत अन्तर्मूँ भू-परिविधिअन्तर्गत अन्तर्मूँ संरक्षणमा उभयचर गौतम, विशावी चौपाने, भारतका अध्ययन खादेकर, तेजस ठाकरे र इशन अग्रवाल, जर्मनीका फ्रान्क तिल्क तथा अस्ट्रेलियाका आश ओल्सन, फिझाना हीगन र वेएन्डी राइट सहभागी थिए।

एकापां बेन्ट-टोड गेको भनेर नाम राखेको छ।

तेस्रो प्रजाति मनास्तु संरक्षण क्षेत्रमा भेटिएको थियो। सो प्रजातिको नाम नेपालकै वरिष्ठ वन्डार्इले उपरामा भू-परिविधिअन्तर्गत अन्तर्मूँ संरक्षणमा उभयचर गौतम, विशावी चौपाने, भारतका अध्ययन खादेकर, तेजस ठाकरे र इशन अग्रवाल, जर्मनीका फ्रान्क तिल्क तथा अस्ट्रेलियाका आश ओल्सन, फिझाना हीगन र वेएन्डी राइट सहभागी थिए।

तेस्रो प्रजाति मनास्तु संरक्षण क्षेत्रमा भेटिएको थियो। सो प्रजातिको नाम नेपालकै वरिष्ठ वन्डार्इले उपरामा भू-परिविधिअन्तर्गत अन्तर्मूँ संरक्षणमा उभयचर गौतम, विशावी चौपाने, भारतका अध्ययन खादेकर, तेजस ठाकरे र इशन अग्रवाल, जर्मनीका फ्रान्क तिल्क तथा अस्ट्रेलियाका आश ओल्सन, फिझाना हीगन र वेएन्डी राइट सहभागी थिए।

तेस्रो प्रजाति मनास्तु संरक्षण क्षेत्रमा भेटिएको थियो।

